

AMNESTY 2027 - FRAMTIDEN BÖRJAR NU!

DISKUSSIONSUNDERLAG OM LÅNGSIKTIG RIKTNING

Vilka utmaningar står svenska Amnesty inför och hur ska vi möta dem? Vilken profil ska svenska Amnesty ha i framtiden? Vilka av våra värderingar är viktigast framöver?

Dessa frågor och många andra frågor vill vi diskutera under det kommande året. Att uttala vilka vi vill vara i framtiden spelar roll. Det påverkar hur vi faktiskt kommer att se ut och verka. Och det påverkar bilden av Amnesty och oss själva som medlemmar. Nu på årsmötet 2015 inleds ett viktigt år - året när vi tillsammans ska börja formulera vad svenska sektionen ska vara om tolv år. Detta är ett arbete vi vill utföra tillsammans - som medlemmar i svenska Amnesty.

Som sektion styrs vi av både internationella och nationella styrdokument. Vi befinner oss nu i sluttampen av den internationella planeringsperioden som täcker åren 2010-2015 och där verksamheten styrs av den så kallade "Integrated Strategic Plan" (ISP). I svenska sektionen har vi ett styrdokument, "Svenska Amnesty 2016", i vilket årsmötet gjort vägval kring de organisatoriska delarna av ISPn och anpassat dem till den svenska kontexten. "Svenska Amnesty 2016" sträcker sig från 2010 till 20 maj 2016. I svenska sektionen har vi även tvååriga verksamhetsplaner som bryter ner Svenska Amnesty 2016 och ISPn till vad vi ska göra under två år. Nu är vi inne i den sista verksamhetsplanperioden, dvs 2014-2015.

Eftersom Amnestyrörelsen inte har några gemensamma globala prioriteringar bortom 2015 pågår nu för fullt diskussioner inför nästa planeringsperiod 2016-2019. Vi pratar nu om "strategiska mål" (strategic goals) och dessa diskuteras på svenska sektionens förra årsmöte och diskuteras även i år (finns med i underlagen till årsmötet). Målen beslutas om på det internationella rådsrådet (International Council Meeting, ICM) i augusti i år.

Styrelsen har i samband med att vi går över till en ny planeringsperiod tagit ett helhetsgrepp och diskuterat hur vi i Amnesty bör planera och hur planeringscyklerna bör se ut. Styrelsen anser att det finns ett behov av långsiktig styrning på områden som inte täcks av de fyraåriga strategiska målen och där inte heller vår vision ger tillräcklig vägledning. Vi tror att vi, både som global rörelse och som sektion behöver en långsiktig riktning som svarar på de mer existentiella frågorna om Amnesty som organisation. Med existentiella frågor menar vi frågor som handlar om vad Amnesty ska vara, vilken profil vi vill ha, vilka värderingar som styr oss, vilket vårt uppdrag är. Vi är en organisation i förändring och lever i en föränderlig värld. Vi tror att dessa förändringar är lättare att hantera med en stark och uttalad riktning som vi alla enats kring. En långsiktig riktning, som ger svar på de stora, existentiella frågorna, får stor inverkan på de mer operativa planerna.

Styrelsen har lämnat in en resolution till ICM om en långsiktig riktning (som ni ser som underlag till detta möte). I väntan på beslut i den globala rörelsen har styrelsen bestämt att svenska sektionen ska ta fram en sådan långsiktig riktning för sektionens verksamhet. Styrelsen har landat i att den långsiktiga riktningen ska vara tolv år, vilket motsvarar tre fyraåriga perioder av strategiska mål. Verksamheten planeras sedan i fyraårsperioder, dvs samma period som de strategiska målen. De fyraåriga planerna bryts sedan ner till ettåriga operativa planer.

Den långsiktiga riktningen ägs av medlemmarna och beslutas om av årsmötet 2016. Tillsammans kan vi som sektion sätta en långsiktig riktning genom att skapa samsyn kring viktiga frågor. Att ha samsyn ger trygghet och tydlighet när och vad vi kan påverka. Det sätter fokus på de frågor som verkligen spelar roll för oss som organisation. Vi blir en mer demokratisk rörelse där alla medlemmars röster kan bidra till att utforma framtiden. Den långsiktiga riktningen ger framtida styrelser en tydlig riktning som sedan ligger till grund för mer operativa beslut om varför vi fokuserar på vissa saker och varför vi prioriterar bort annat. Därför är det viktigt att medlemsrörelsen tar fram och beslutar om en långsiktig riktning som ger ramar för och styr andra planer.

Vart fjärde år när nya strategiska mål ska tas fram av internationella rörelsen kommer vi i svenska sektionen att ha gedigna strategiska diskussioner, både för att se om de nya strategiska målen påverkar vår långsiktiga riktning men även hur vår verksamhetsplan ska se ut. Uppföljning av verksamhetsplanen och vilka frågor vi ska prioritera framåt kommer regelbundet att diskuteras i rörelsen bland annat på årsmöten och verksamhetsmöten, för att ge en grund för styrelsens arbete med att ta fram verksamhetsplanerna. I de diskussionerna kommer vi att vara vägleda av den tolvåriga riktningen.

Det gemensamma arbetet inleds med vår kick-off på årsmötet. I din hand har du ett underlag med fyra vägvalsfrågor som samtalet utgår ifrån. I fyra workshops kommer vi vända och vrida på vad dessa riktningar kan innebära för vår sektion. Vi hoppas att du som årsmötesdeltagare vill dela med dig och tillföra perspektiv som kan leda till fler vägval.

Årsmötet 2015 är bara början på en gemensam process som pågår fram till årsmötet 2016. Under året har du chansen att komma med inspel via en enkät, på verksamhetsmötet och på verksamhetsmötet och på aktivistseminariet. Det kommer också tillsättas en referensgrupp. Vid årsmötet 2016 kommer den svenska sektionen att besluta om en långsiktig riktning som ska gälla fram till 2027. (Läs gärna mer på: amnesty.se/2027.)

Vi hoppas att du vill bidra i det viktiga arbetet!

// Styrelsen

Vad innebär arbete på eget land för svenska sektionen 2027?

Internationell solidaritet är en av de grundvärden som vi utgår ifrån enligt våra stadgar. Tillsammans med bland annat principerna om global täckning, opartiskhet och oberoende, låg detta länge till grund för att Amnesty inte arbetade på eget land. Men idag arbetar många sektioner med att vara lokalt relevanta på olika sätt, från reaktivt arbete till utredningar på eget land. Vissa frågor blir svåra att arbeta med globalt utan att även koppla det till de kränkningar som sker i det egna landet. Historiskt har Amnesty benämnt det som "arbete på eget land" men det handlar också om att skapa lokal relevans och trovärdighet.

Några exempel på lokalt relevant arbete:

- kritisera ett lands vapenexport samtidigt som sektionen kräver ett globalt vapenhandelsavtal.
- lobbyarbete på politiker för att få dem att agera inom t.ex. EU och FN.
- genomföra en utredning kring en människorättsfråga inom det egna landet i linje med globala eller regionala prioriteringar.
- reaktivt arbete, dvs att kunna uttala sig om en aktuell händelse i det egna landet (t.ex. romer i Sverige, samers rättigheter, situationen i svenska häkten).

I den svenska sektionen har vi gradvis ökat vårt arbete med att skapa lokal relevans genom att identifiera kopplingar mellan internationella frågor och Sverige, och genom att påverka svenska beslutsfattare i utrikespolitiska frågor. Mellan 2004 och 2010 bedrev den svenska sektionen även ett arbete på eget land inom SVAW-kampanjen (Stop Violence Against Women). Vårt pågående arbete med asyl och migration är ett annat exempel.

Största delen av vårt arbete utgår fortfarande från internationella frågor som inte har någon direkt koppling till Sverige. Viss beredskap finns att hantera frågor som rör svenska förhållanden, men få av dessa drivs aktivt idag. Våra aktivister, med få undantag, är inte heller involverade i arbete på eget land.

Bilden av att grova och systematiska människorättskränkningar inte begås i Sverige stämmer i en internationell jämförelse. Men kränkningar sker även här. Andra organisationer har intagit scenen och uttalar sig om MR-problem i Sverige. Svenska sektionens vägval när det gäller lokal relevans kommer få betydelse för hur andra uppfattar oss och hur vi uppfattar oss själva.

Samtidigt är det resursintensivt och kräver särskild kompetens att proaktivt bedriva ett arbete på eget land, med t.ex. utredningar av människorättskränkningar i Sverige. Ökat fokus på eget land innebär andra prioriteringar jämfört med idag och våra resurser skulle behöva fördelas annorlunda.

- Vilken roll ska vi ha i det svenska civilsamhället?
- Vad krävs för att bli lokalt relevanta?
- Vad kan ökat arbete på eget land få för konsekvenser?
- Hur påverkas valen vi gör för att bli lokalt relevanta vår strävan att nå visionen?
- Kan vårt fokus på eget land få konsekvenser på våra grundvärderingar?

Vision och åtagande

Amnesty Internationals vision är en värld där varje människa åtnjuter alla de mänskliga rättigheter som ingår i FNs allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer för mänskliga rättigheter. I sin strävan att uppnå denna vision åtager sig Amnesty International att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av dessa rättigheter.

Grundläggande värderingar

Amnesty International bildar ett globalt samfund av människorättsförfarare som arbetar enligt principerna internationell solidaritet, effektivt agerande för drabbade individer, global täckning, de mänskliga rättigheternas allmängiltighet och odelbarhet, opartiskhet och oberoende samt demokrati och ömsesidig respekt.

Vad prioriterar svenska sektionen för att vara mer effektiv 2027?

Amnesty är en påverkansorganisation och våra resurser ska gå till att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna. Vårt arbete ska leda till förbättringar i rättighetsbärnarnas liv.

Som organisation förväntas vi kunna svara och reagera på de flesta typer av grova människorättskränkningar som sker i världen. Vi förväntas stå för bredd och arbeta med hela spektrat av mänskliga rättigheter. Men att arbeta med många olika frågor innebär att vi måste fördela begränsade resurser på flera frågor.

Som en del i Amnestys utveckling bestämde rörelsen 2009 att vår rörelse måste prioritera våra begränsade resurser på ett effektivt sätt. Det har lett till att svenska sektionen gjort vissa prioriteringar, tagit fram prioriteringsdokument, och lagt mer resurser på det prioriterade arbetet. Men vi arbetar fortfarande med många frågor, många länder och många individer.

Tydliga prioriteringar skulle kunna vägleda oss så att våra gemensamma resurser används på ett mer effektivt sätt. Vi säkerställer också kontinuitet i verksamheten samt att dess innehåll baseras på strategiska analyser och avgränsningar. Vi skulle arbeta med färre frågor, vilket ger långsiktighet och fördjupning, och kan innebära ett mer uthålligt och kvalitativt arbete för våra aktivister. En konsekvens av detta skulle på sikt kunna bli att upparbetad kunskap inom sektionen utarmas, med följd att vi upplevs som "smala".

Idag är vår trovärdighet hög som organisation vad gäller att erbjuda bred kunskap om mänskliga rättigheter. Ett hårt prioriterat arbete skulle kunna innebära att vi inte längre kan tillhandahålla detaljkunskap som omvärlden förväntar sig och att detta i förlängningen försvagar oss som aktuell och kunnig organisation. Fokusering på färre områden kan leda till att vi inte har resurser att ge underlag till myndigheter, journalister och aktivister med viss information på samma sätt som tidigare. Ökad fokusering kan samtidigt skapa ny expertis och fördjupad kunskap kring vissa områden och ge oss möjlighet att proaktivt sätta agendan kring dessa frågor.

Liknande diskussioner som beskrivs här pågår även i andra sektioner. Det gäller att balansera nivån av prioriteringar så att vår trovärdighet lever kvar. Gemensamma ramar ger våra medlemmar möjlighet att känna till hur vi prioriterar. Vår trovärdighet kan därför vara utgångspunkt både för att prioritera mer och att prioritera mindre.

- Ska vi prioritera genom att ha ökat fokus på färre frågor?
- Vad blir konsekvenserna om vi prioriterar färre frågor?
- Vad blir konsekvenserna om vi inte prioriterar?
- Hur påverkas valen vi gör gällande prioriteringar vår strävan att nå Amnestys vision?
- Kan våra prioriteringar få konsekvenser på våra grundvärderingar?

Vision och åtagande

Amnesty Internationals vision är en värld där varje människa åtnjuter alla de mänskliga rättigheter som ingår i FNs allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer för mänskliga rättigheter. I sin strävan att uppnå denna vision åtager sig Amnesty International att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av dessa rättigheter.

Grundläggande värderingar

Amnesty International bildar ett globalt samfund av människorättsförfvarare som arbetar enligt principerna internationell solidaritet, effektivt agerande för drabbade individer, global täckning, de mänskliga rättigheternas allmängiltighet och odelbarhet, opartiskhet och oberoende samt demokrati och ömsesidig respekt.

Hur vill vi att medlemsdemokratin ser ut i svenska Amnesty 2027?

I organisationens stadgar klargörs att: "Amnesty International bildar ett globalt samfund av människorättsförfvarare som arbetar enligt principerna internationell solidaritet, effektivt agerande för drabbade individer, global täckning, de mänskliga rättigheternas allmängiltighet och odelbarhet, opartiskhet och oberoende samt demokrati och ömsesidig respekt." I ett internationellt perspektiv är vi också en medlemsrörelse - sektionerna är medlemmar och står för det demokratiska ägandet (sektionerna representerar då sina medlemmar genom sina respektive styrelser). Medlemmar utgör alltså den demokratiska basen för Amnesty International.

Arbetet med att stärka den gemensamma identiteten i den globala rörelsen har enat oss i vad vi arbetar med och hur vi ser ut. Internationella prioriteringar fattas av internationella rådsmötet (ICM) och av IS, och förankras huvudsakligen i sektionen via vårt årsmöte. Rörelsens organisation ger genom sin struktur begränsade möjligheter för en enskild medlem att påverka utvecklingen i en viss riktning. Men att hitta reella möjligheter för medlemmar att påverka kan vara viktigt att identifiera i ett globalt Amnesty.

I takt med att antalet medlemmar ökat har andelen medlemmar som deltar på våra årsmöten minskat. Den absoluta majoriteten av de som väljer att stödja Amnesty gör det utan att engagera sig i de demokratiska processerna, oavsett om de är medlemmar eller givare. Denna utveckling strider mot vår självbild att vara en medlemsstyrd organisation.

- Vad är syftet med medlemsdemokrati?
- Hur ser behovet av inflytande hos medlemmarna ut?
- Hur bibehåller vi medlemsdemokratin så att vi inte blir en internationell organisation utan medlemsförankring?
- Hur påverkas valen vi gör gällande medlemsdemokratin vår strävan att nå Amnestys vision?
- Vilken roll spelar medlemsdemokratin för våra grundvärderingar?

Vision och åtagande

Amnesty Internationals vision är en värld där varje människa åtnjuter alla de mänskliga rättigheter som ingår i FNs allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer för mänskliga rättigheter. I sin strävan att uppnå denna vision åtager sig Amnesty International att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av dessa rättigheter.

Grundläggande värderingar

Amnesty International bildar ett globalt samfund av människorättsförsvarare som arbetar enligt principerna internationell solidaritet, effektivt agerande för drabbade individer, global täckning, de mänskliga rättigheternas allmängiltighet och odelbarhet, opartiskhet och oberoende samt demokrati och ömsesidig respekt.

Hur vill vi att aktivismen ser ut i svenska Amnesty 2027?

Syftet med aktivismen är att bidra till förändring i situationen för mänskliga rättigheter. Våra lokala grupper, vår snabba mobilisering i viktiga frågor och aktivisternas kunskap bidrar både till det direkta och det indirekta påverkansarbetet - rekrytering, informationsspridning och mobilisering. I stadgarna står det att Amnesty International som organisation baseras på frivilligt medlemskap, "vilket innebär att verksamheten är beroende av frivilliga, dvs grupper och enskilda medlemmars aktiva medverkan".

Ett stort engagemang hänger ihop med en stark lojalitet och identifikation med organisationen. I svenska sektionen har antalet medlemmar ökat. Det ger oss ökad ekonomisk tillväxt, men detta behöver inte gå hand i hand med stärkt traditionell aktivism.

På senare år erbjuds nya sätt att engagera sig, t.ex. som enskild aktivist och via sms. Sektionen tar fram material till kampanjdagar och beslutar om prioriteringar för vårt utåtriktade arbete. Det kräver mindre tid och förberedelse att aktivt engagera sig för Amnesty jämfört med tidigare. Detta förenklar å ena sidan för att bli aktivist och underlättar för fler att agera samtidigt. Men det kan också föra med sig att våra aktivister i framtiden kommer ha lägre kännedom om organisationen och våra frågor.

För våra erfarna aktivister kan å andra sidan färdigpaketerade material, med begränsade möjligheter att sätta sin egen prägel på aktivismen, upplevas hämmande för gruppens kompetens och självbestämmande.

Internationellt har rörelsen gått åt olika håll. I vissa sektioner har stödet till disktrikt, grupper och andra strukturer avvecklats till förmån för andra typer av aktivism. I den svenska sektionen har vi däremot gett fortsatt stöd till våra traditionella strukturer. Vi lägger relativt stora resurser på stöd till aktivism.

- Vad är syftet med aktivismen?
- Hur skapar vi en stark lojalitet och identifikation med Amnesty hos våra aktivister?
- Är fler aktivister nödvändigtvis bättre?
- Kan aktivisters bestämmande över sin egen verksamhet stå i kontrast mot en gemensam global identitet?
- Hur påverkas valen vi gör gällande aktivismen vår strävan att nå Amnestys vision?
- Hur påverkar sättet vi arbetar med aktivism våra grundvärderingar?

Vision och åtagande

Amnesty Internationals vision är en värld där varje människa åtnjuter alla de mänskliga rättigheter som ingår i FNs allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och andra internationella normer för

mänskliga rättigheter. I sin strävan att uppnå denna vision åtager sig Amnesty International att utreda och agera för att förhindra och göra slut på allvarliga kränkningar av dessa rättigheter.

Grundläggande värderingar

Amnesty International bildar ett globalt samfund av människorättsförsvarare som arbetar enligt principerna internationell solidaritet, effektivt agerande för drabbade individer, global täckning, de mänskliga rättigheternas allmängiltighet och odelbarhet, opartiskhet och oberoende samt demokrati och ömsesidig respekt.